

Bajke u lektiri mlađih razreda

Tatjana Krpan Mofardin

Osnovna škola Brajda

U knjižnici škole »Brajda« knjižničarka održava nastavu za učenike mlađih razreda prema planu i programu školske knjižnice, a u skladu s nastavnim jedinicama pojedinih razreda.

Učenici najčešće dolaze u knjižnicu posuditi lektiru koju trebaju pročitati i napisati prema postavljenim zadacima.

Jedna je od uloga knjižnice razvijanje interesa, potrebe i ljubavi za čitanjem kao i upoznavanje vrsta i rodova pisane riječi te uočavanje žanrovskih razlika i osobitosti. U ovo doba eksplozije računala i informacija putem interneta, čitanje je i dalje nezamjenjiva aktivnost.

Čitanje i pričanje bajki jedan je u nizu odgojno-obrazovnih zadataka u mlađim razredima.

U okviru projekta »Bajka« odabrala sam interpretaciju lektire u mlađim razredima — bajke koje su na popisu prema planu i programu lektire.

Cilj je bio:

- potaknuti intenzivnije čitanje bajki, i ne samo bajki,

- korisnost bajke u odrastanju djece,
- najpoznatiji svjetski autori bajke,
- naučiti i ponoviti osobitosti bajke te
- stvaralački čin — pisanje bajke.

Projekt je integriran u nastavu hrvatskoga jezika, filmske i likovne kulture, a trajao je od siječnja do svibnja. Sudjelovali su učenici od 1. do 8. razreda, knjižničarka, nastavnice hrvatskoga jezika, likovne kulture, scenska skupina i debatna grupa. Ciljevi i rezultati projekta objedinjeni su i prikazani na otvorenim danima škole.

U svim odjelima mlađih razreda interpretativno su čitani dijelovi bajki ili čitava bajka, a i sami su učenici čitali pojedine ulomke pazeći na govorne vrijednote. Čitanje je u mlađim razredima vještina i sposobnost koju valja razvijati. Postupno, čitanje postaje nadogradnja nastavi književnosti i lektire uporabom interpretativnog čitanja koje obogaćuje doživljaj ljepote umjetničkoga djela.

Uslijedila je interpretacija bajke prateći odgojno-obrazovne zadatke.

1. RAZRED

- interpretativno čitanje bajke (Grimm: *Crvenkapica*),
- zamijetiti i međusobno razlikovati likove u bajci,
- spoznati osnovne etičke osobine: dobar-loš, mudar-naivan, itd.,
- spoznati, doživjeti i iskazati doživljaj bajke,
- ilustracija jednog odabranog lika i samostalno oblikovanje kraće rečenice — opis lika.

2. RAZRED

- interpretativno čitanje bajke (H. C. Andersen: *Ružno pače*, K. Čapek: *Poštarska bajka*),
- priča o čudesnim događajima i likovima,

- prepričavanje (redoslijed događanja u priči),
- opis lika prema planu opisa (zapažati pojedinosti u opisu lika),
- glavni i sporedni likovi i
- otkrivanje poruke.

3. RAZRED

- interpretacija bajke (V. Nazor: *Bijeli jelen*),
- osnovna obilježja lika (prema izgledu, ponašanju, govoru),
- izražajno čitanje dijelova bajke, (poštujući vrjednote govorenoga jezika),
- karakteristike bajke,
- stvaralačko pisanje bajke (uvod, glavni dio, zaključak) i
- ilustracija najzanimljivijega prizora.

4. RAZRED

- interpretacija bajke (I. B. Mažuranić: *Šuma Striborova*),
- u analizi bajke primijeniti prethodno znanje o bajci,
- fabula, likovi, događaji: uvod, zaplet i rasplet,
- odnosi među likovima,
- izraziti sud o likovima prema njihovom govoru i postupcima,
- raspravljati o odnosima među likovima,
- izražajno čitanje dijelova bajke,
- stvaralačko pisanje — bajka i
- ilustracija najzanimljivijega prizora.

Učenici rado čitaju bajke te su s velikim zanimanjem sudjelovali u interpretaciji bajke. Nije bilo teško zagolicati njihovu maštu i potaknuti ih na pisanje bajke. Vese-

lili su se svojim stvaralačkim pokušajima. Radove su čitali pred cijelim razredom tako da su svi sudjelovali u analizi tih ostvaraja i odabiru najuspješnijih radova.

Nakon ovakvog mog druženja s učenicima zamijetila sam da je uspostavljeno veće povjerenje, učenici su bili otvoreniji u komunikaciji sa mnom i češće su dolazili u knjižnicu.

Stoga mogu potvrditi, na temelju svog osobnog iskustva, da odgojno-obrazovna djelatnost u školskoj knjižnici osnovne škole utječe na pozitivna mišljenja i stavove o knjizi i knjižnici, razvija čitateljske i druge sposobnosti i vještine učenika.